

Yttrande över departementspromemorian (Ds Fi 1983:21) Breddat underlag för produktionsfaktorskatter

Sedan taxeringsnämndsordförandenas riksförbund (TOR) beretts tillfälle att avge yttrande över rubricerade betänkande får förbundet härmed anföra följande.

I promemorian föreslås att företagsbeskattningens bas breddas genom att utrymmet för lagernedskrivning begränsas från nuvarande 60 till 50 % av lagrets värde. Begränsningen avses slå igenom vid tillämpningen av suppletärregel I och också när lagernedskrivningen kombineras med avsättning till resultatutjämningsfond. Utrymmet för avsättning till resultatutjämningsfonden påverkas dock inte. Den ökade skattebelastningen som följer av begränsningen av rätten till lagernedskrivning skall dock för aktiebolagens del kompenseras genom en sänkning av den statliga skattesatsen från 40 till 32 %, d v s den nivå som gäller för flertalet ekonomiska föreningar.

TOR har inget att erinra mot dessa förslag. Förbundet vill emellertid uppmärksamma ett par frågor som hänger samman med de ikraftträdande bestämmelser som föreslås. De föreslagna reglerna avses träda i kraft den 1 januari 1984 för att första gången tillämpas vid 1985 års taxering. Äldre bestämmelser skall dock alltså tillämpas i fråga om beskattningsår som har påbörjats före ingången av år 1984.

Ikraftträdandebestämmelserna kan leda till att för ett och samma företag olika statliga skattesatser skall tillämpas för skilda förvärvskällor vid 1985 års taxering. Ett rörelsedrivande företag med räkenskapsåret den 1 september — 31 augusti skall vid 1985 års taxering för beskattningsåret den 1 september 1983 — 31 augusti 1984 beskattas enligt nuvarande regler. Har företaget dessutom haft inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet eller kapital under kalenderåret 1984 synes också de nya reglerna bli tillämpliga. Det är inte tillåtet att använda brutet räkenskapsår för inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet eller kapital (prop 1978/79:42 s 29f). Inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet eller kapital under kalenderåret 1984 är därför att hänföra till ett beskattningsår som inte har påbörjats före ingången av år 1984. För sådana inkomster skall enligt ikraftträdandebestämmelserna de nya reglerna tillämpas. Enligt TORs uppfattning bör ikraftträdandebestämmelserna justeras så att samma regler blir tillämpliga på en skattskyldigs samtliga inkomster.

TOR vill också peka på en praktisk fråga i sammanhanget. Det är nödvändigt att en särskild rutin utarbetas så att debiteringsmyndigheterna under den tid då både en tillämpning av äldre och nya regler kan förekomma görs uppmärksam på vilka regler som skall tillämpas för att kunna använda rätt skattesats vid debiteringen av statlig inkomstskatt. Lokala skattemyndigheten torde av de uppgifter som normalt finns tillgängliga inte kunna bedöma vilka regler som skall tillämpas.

I promemorian föreslås att vissa inkomster som i dag är fria från arbetsgivaravgifter och egenavgifter skall belastas med en särskild grundavgift till socialförsäkringen. Avgift skall tas ut på "passiva" rörelseidkares och jordbrukares inkomst från verksamheten liksom på fysiska personers fastighetsinkomster, vilka beskattas enligt konventionell metod, samt ersättning som betalas till personer som fyllt 65 år. Grundavgift skall också betalas när en arbetsgivare lämnar bidrag till exempelvis en stiftelse vars ändamål är att tillgodose ekonomiska intressen hos de anställda eller tidigare anställda hos arbetsgivaren. Grundavgiften är 20 % och skall vara avdragsgill vid taxeringen. Tillämpningen av reglerna för grundavgiften anknyts till de regler som gäller för arbetsgivar- och egenavgifter.

Grundavgifterna har så stora likheter med arbetsgivar- och egenavgifter att genomförandet inte bör medföra några mer påtagliga svårigheter vid taxeringsarbetet. TOR vill emellertid ifrågasätta om inte fastighetsägare för vilka syftet med fastighetsinnehavet huvudsakligen är att bereda sig och sin familj en bostad men som ändå beskattas enligt konventionell metod borde lämnas utanför systemet. Denna kategori har som regel inte någon erfarenhet av den typ av redovisning som följer med avgiftsskyldigheten och synes därför kunna föranleda ett förhållandevis stort besvär vid granskningen. En sådan begränsning av de föreslagna reglerna torde medföra ett mycket måttligt avgiftsbortfall.